

ÖNLİSANS/LİSANS PROGRAM AKRAN DEĞERLENDİRME REHBERİ

Değerlendireceğiniz programın öz değerlendirme raporunu aşağıdaki soruları göz önünde bulundurarak okuyup inceleyiniz.

1. Öz değerlendirme ölçütleri* doğru anlaşılabilir mi?
2. Programın mevcut durumu ölçütler açısından ortaya konulmuş mudur?
3. Programda hedeflenen mezunların yetiştirilmesi için periyodik ölçme ve iyileştirmeler yapılmakta mıdır?
4. Bu bilgiler, kanıtlarla desteklenmiş midir? Kanıtlar yeterince destekleyici midir?

Saha ziyaretinizden önce

1. Öz değerlendirme raporunda yazılanları desteklemeyen kanıtları not ediniz.
2. Öz değerlendirme raporunda anlaşılır bulmadığınız, yanlış anlaşılabilir hususlara ilişkin sorular hazırlayınız.

Saha ziyaretiniz sırasında

1. Akran değerlendirmenin hedef, ölçüt ve kapsamından söz ediniz.
2. Birim yöneticileri, bölüm, anabilim/anasanat dalı başkanları, öğretim elemanları, öğrenciler ve mezunlar ile ayrı ayrı görüşünüz.
3. Program altyapısı ve kaynaklarını yerinde gözlemleyiniz ve bulgularınızı raporlaştırınız.
4. Esas kanıtların sunulması için program yöneticilerine/yürütücülerine fırsat veriniz.
5. Akran değerlendirme raporuna yazacaklarınızı sözlü bir biçimde özetleyiniz.

Akran değerlendirme raporunda

1. Program öz değerlendirme için daha önce belirlenmiş **her bir alt ölçütün altına** değerlendirme bulgularınızı yazınız. Satırları dilediğiniz kadar çoğaltabilirsiniz.
2. Programın güçlü ve geliştirmeye açık yönlerini tarafsız, doğru, kanıta dayalı ve nazik bir dille beyan ediniz.
3. Programın iyileştirilmesine yönelik önerilerde bulununuz.

Rapora son hâlini vermeden önce raporu bölüm, anabilim/anasanat dalı başkanı ile paylaşarak açıklığa kavuşturulması gereken hususlara ilişkin görüş ve önerilerini alınız.

*Öz değerlendirme ölçütleri aşağıda açıklanmıştır.

0.1-PROGRAMA AİT BİLGİLER

Değerlendirmeniz: Programa ait verilen bilgiler yeterlidir.

1-ÖĞRENCİLER

1.1-Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Ölçme ve değerlendirme standartları kabul edildiği için verilen cevap yeterli görülmüştür.

1.2-Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde gerekli bilgiler yeterince açıklanmıştır.

1.3-Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.

Değerlendirmeniz: Başka kurumlar ile yapılacak anlaşmalar ile öğrenci hareketliliği teşvik edilebilir. Merkezi olarak koordine edilen Erasmus, Farabi gibi programlara öğrenciler teşvik edilebilir.

1.4-Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Değerlendirmeniz: Yapılan açıklama yeterlidir.

1.5-Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Öğrencilerin ders başarılarındaki ölçme ve değerlendirilmesi ile ilgili bilgiler yeterlidir.

1.6-Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Ölçme ve değerlendirme konusunda standartlara uyum sağlanmaktadır ve öğrenci bilgi sisteminde görüldüğü üzere yeterlidir.

2-PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

Program Eğitim Amaçları: Program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentilerdir (FEDEK, 2017; MÜDEK, 2019).

Bir programın eğitsel misyonunu nasıl planlamayı sağladığını ve paydaşlarının gereksinimlerini nasıl karşılayacağını bildiren açık ve genel ifadelerdir. Programın eğitim amaçları, mezunların bir programı bitirmelerini izleyen birkaç yıl içinde gerçekleştirmeleri beklenenleri tanımlayan ifadelerdir (YÖKAK, 2019).

2.1-Değerlendirilecek her program için program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programın eğitim amaçları yeterince açıklanmıştır.

2.2-Bu amaçlar; programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentiler tanımına uymalıdır.

Değerlendirmeniz: Programın eğitim amaçları mezunlarının istedikleri kariyer hedeflerine ve mesleki beklentilerine uygun görülmüştür.

2.3-Kurumun, fakültenin ve bölümün özgörevleriyle (misyonu) uyumlu olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin özgörevlerinin, kurumun özgörevleriyle uyumlu olduğu görülmüştür.

2.4-Programın çeşitli iç ve dış paydaşlarını sürece dahil ederek belirlenmelidir.

Değerlendirmeniz: Verilen bilgi yeterlidir.

2.5-Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Sistem kullanıcıları açısından açık, anlaşılır ve erişilebilir.

2.6-Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Değerlendirmeniz: Program, iç ve dış paydaşların görüşleri doğrultusunda akademik kurullar aracılığıyla güncellenmektedir. Güncellemeler konusunda kamunun ve özel sektörün görüşleri dikkate alınmaktadır. Bu bakımdan verilen bilgiler yeterlidir.

3-PROGRAM ÇIKTILARI

Program Çıktıları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri, deneyim ve davranışları tanımlayan ifadelerdir (FEDEK, 2017).

Ölçme: Bu ölçüte ilişkin ölçme, program çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen veri ve kanıt tanımlama, toplama ve düzenleme sürecidir (FEDEK, 2017).

Değerlendirme: Bu ölçüte ilişkin değerlendirme, ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması sürecidir. Değerlendirme süreci, program çıktılarına erişim düzeylerini vermeli, elde edilen sonuçlar programı iyileştirmek üzere alınacak kararlar ve yürütülecek eylemlerde kullanılmalıdır (FEDEK, 2017).

3.1-Program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve ilgili (MÜDEK, FEDEK, SABAK, EPDAD vb. gibi) Değerlendirme Çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, program eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek program çıktıları tanımlayabilirler.

Değerlendirmeniz: Program çıktıları, programın amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerini kapsadığı konusunda verilen bilgiler yeterlidir.

3.2-Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programın çıktılarının değerlendirilmesi konusunda yapılan açıklama yeterlidir.

3.3-Programlar mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamalıdır.

Değerlendirmeniz: Mezun olmak için gerekli başarı kriterleri açık bir şekilde verilmiştir. Ayrıca mezun olma aşamasına gelmiş öğrencilerin yaptıkları Öğretmenlik Uygulaması ile Hitabet ve Mesleki Tatbikat uygulamalarıyla programın çıktısını sağlayıp sağlamadıkları bu şekilde değerlendirilebilmektedir.

4-SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

4.1-Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

Değerlendirmeniz: Yapılan açıklama yeterlidir.

4.2-Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Konu ile ilgili ayrıntılı kanıtlar sunulmuştur.

5-EĞİTİM PLANI

Kredi: Bir kredi, yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen bir saatlik teorik dersin ya da yapılan iki ya da üç saatlik uygulama veya pratik / laboratuvar çalışmalarının öğretim yüküne eşdeğerdir.

AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sisteminde tanımlanan kredi.

5.1-Her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı (müfredatı) olmalıdır. Eğitim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ve disipline özgü bileşenleri içermelidir.

Değerlendirmeniz: Program eğitim amaçlarını ve çıktılarını destekleyen eğitim planı/müfredatı gösteren kanıtlar yeterlidir.

5.2-Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Değerlendirmeniz: Konuyla ilgili yapılan açıklama ve kanıt yeterli görülmüştür.

5.3-Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Değerlendirmeniz: Eğitim planının uygulanmasında paydaşların görüşleri de alınarak şekillendiği görülmektedir.

5.4-Eğitim Planı, En az bir yıllık ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS kredisi tutarında temel bilim eğitimi içermelidir.

Değerlendirmeniz: Verilen bilgi yeterlidir.

5.5-En az bir buçuk yıllık ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS kredisi tutarında temel (mühendislik, fen, sağlık...vb.) bilimleri ve ilgili disipline uygun meslek eğitimi içermelidir.

Değerlendirmeniz: Yapılan açıklama yeterlidir.

5.6-Eğitim programının teknik içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda genel eğitim olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Verilen linkten gereken cevaplara ulaşılmaktadır.

5.7-Öğrenciler, önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, ilgili standartları ve gerçekçi kısıtları ve koşulları içerecek bir ana uygulama/tasarım deneyimiyle, hazır hale getirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Program, öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri Öğretmenlik Uygulaması ile Hitabet ve Mesleki Tatbikat uygulaması sayesinde değerlendirebilmektedir.

6-ÖĞRETİM KADROSU

6.1-Öğretim kadrosu, her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlayacak ve programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde sayıca yeterli olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Felsefe ve Din Bilimleri Bölümündeki Din Bilimleri Anabilim Dalı altındaki Din Sosyolojisi Bilim Dalında, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümündeki Türk İslam Edebiyatı ve İslam Sanatları Anabilim Dalı altındaki Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalında öğretim üyesi bulunmadığı görülmüştür. Bununla birlikte tek öğretim üyesinin görev yaptığı diğer bazı Anabilim Dalları; öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi daha verimli hale getirecek yeni öğretim üyeleriyle takviye edilmesi yerinde olacaktır.

6.2-Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.

Değerlendirmeniz: Akademik personelin yeterli bilgi ve eğitime sahip olduğu açıklama kısmında verilmiş olup, verilen bilgi yeterlidir.

6.3-Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Akademisyenlerin atamaları ile ilgili kriterlere yönelik açıklama yeterlidir.

7-ALTYAPI

7.1-Sınıflar, laboratuvarlar ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program eğitimi için gerekli alt yapı ve donanım (sınıflarda yer alan akıllı tahta ve projeksiyon cihazı vb.) yeterli olmakla birlikte, derslik sayısı ve kapasitelerinin öğrenci sayısı dikkate alındığında yetersiz olduğu görülmüştür. Aynı şekilde seminer salonları ve öğretim üyesi odalarının da yetersiz olduğu görülmüştür. Altyapı noktasında geliştirilmeye ihtiyaç vardır.

7.2-Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program kapsamındaki eğitimler dışında çalışmalar yürütülmektedirler. Kütüphane ve Sosyal aktiviteler için çeşitli spor alanlarının yeterli olduğu görülmüştür.

7.3-Programlar öğrencilerine modern mühendislik araçlarını kullanmayı öğrenebilecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Süreçle ilgili gelişmeler açıklama kısmında yeterli düzeyde anlatılmıştır.

7.4-Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Açıklama kısmında verilen bilgiler yeterlidir.

7.5-Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Güvenlikle ilgili açıklamalar yeterli olup, verilen bilgiler doğrultusunda uygulama kapsamı genişletilmeli, bilgisayar laboratuvarları daha etkin kullanılmalı.

8-KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1-Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Kurum desteği ile ilgili açıklamalar ve uygulamalar program için geliştirilmeye açıktır.

8.2-Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program eğitimi için öğretim elamanlarının alanında uzman kişiler olduğu, öğrenciler için gerekli programların hazırlandığı ve program eğitimi için her şey yeterlidir.

8.3-Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program için gerekli alt yapının geliştirilmeye ihtiyaç duyduğu görülmüştür.

8.4-Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarına sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programın geliştirilmesi ve eğitim kalitesinin artırılması için gerekli donanım desteği ve diğer destekler yeterlidir.

9-ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

9.1-Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Değerlendirmeniz: Konu ile ilgili ayrıntılı değerlendirmeler yapılabilir.

10-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

10.1-Programa Özgü Ölçütler sağlanmalıdır.

10.1.1 Program öğretim planı, dersler ve diğer uygulamalarda ölçme-değerlendirme aracılığıyla programa özgü ölçütlerin nasıl sağlandığı anlatılmalıdır. Programa özgü ölçütlere ilgili akreditasyon kuruluşunun (MÜDEK, TEPDAD, FEDEK, VEDEK, EPDAD, HEPDAK, İLAD-İLEDAK, SABAK, TUADER-TURAK, ECZAKDER ve TPD) lisans programları değerlendirme ölçütlerinden ulaşılabilir.

Değerlendirmeniz: Programa özgü ölçütler ile ilgili açıklamalar yeterlidir.

SONUÇ

Genel olarak program bilgileri (programın eğitim amaçları, program çıktıları, öğrenci ve akademik personele ilişkin bilgiler, iç ve dış paydaşlar, parasal kaynaklar) detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Eklenmesi uygun görülen kısımlar ilgili soruda belirtilmiştir.

İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ AKRAN DEĞERLENDİRME TAKIMI

Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÇAKMAK (Afyon Kocatepe Üniversitesi-İslami İlimler Fakültesi Dekan Yardımcısı)

Dr. Öğr. Üyesi Enes TAŞ (Afyon Kocatepe Üniversitesi-İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi)

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ATEŞ (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi-İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi)

Dr. Öğr. Üyesi Nazım BAYRAKDAR (Uşak Üniversitesi-İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi)